



Universiteit
Leiden
The Netherlands

Practische practica

Edelenbos, J.

Citation

Edelenbos, J. (1993). Practische practica. *Bestuurskundige Berichten*, 8(4), 14-15. Retrieved from <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233719>

Version: Publisher's Version

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233719>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

In dit artikel wordt de relevantie en de kwaliteit van de practicumweken voor de studie Bestuurskunde bekeken. Daarbij komt een aantal punten van kritiek naar voren, dat duidelijk probeert te maken dat er nog veel aan schort aan de practica. Zoveel zelfs dat eraan getwijfeld moet worden of de practicumweken wel voldoende leereffect opleveren. Ook moet getwijfeld worden aan het nut van de practica an sich. Dit artikel is gebaseerd op persoonlijke ervaringen tijdens drie practicumweken. De vierde, „Organisatiediagnose en Advies”, valt buiten dit artikel, omdat ik nog niet het genoegen heb gehad deze te kunnen volgen.

Practische practica

Jurian Edelenbos

Beschrijving

De doelstelling van de practica is om de student vertrouwd te maken met de praktijk van het Openbaar Bestuur. Het wordt gezien als waardevolle aanvulling op de theorie, zoals die op te lepelen is uit de studieboeken, deels om deze te bekrachtigen, dan wel om deze theorieën te ontcrachten. Het praktische gehalte is nuttig voor het prescriptieve karakter van de studie Bestuurskunde.

Literatuur

Wanneer je practicumweken wilt volgen, dan wordt er van je verwacht dat je je van te voren inleest om het verloop van de practica voor jezelf, voor andere deelnemers en voor de organisatoren niet te verzieken. Alvorens de theorie in de praktijk te brengen, moet je eerst de theorie je eigen maken. De studenten worden dan *readers* voorgeschoteld die de theorie van de praktijk geven. Je krijgt een blauwdruk van de praktijk aangeboden. Er wordt dan net gedaan of de wet van de praktijk is uitgevonden, en dat deze op alle gevallen toepasbaar is. In de studie Bestuurskunde wordt er echter voortdurend in de theorieën op gewezen dat geen situatie hetzelfde is. Het nut van deze kookboeken moet dan ook sterk betwijfeld worden.

Daarbij komt nog dat de literatuur in verhouding bijzonder duur is. Voor de practicumweek „Projectmanagement”

moest een boek aangeschaft worden, waarvan het nut sterk betwijfeld moet worden.

Ten eerste was het een „huishoudschool-kookboek” en ten tweede werd het relevantste van dit te dure boek in een anderhalf uur inleidend college uit de doeken gedaan en tenslotte werd het boek tijdens de practicumweek nauwelijks gebruikt. Geldverspilling dus, maar ach het vult de boekenkast toch lekker.

Rol

Het slagen van het practicum valt samen met de rol die je krijgt toegewezen. Krijg je een onbeduidende rol, dan is het spelletje dat gespeeld moet worden niet interessant. Sommige studenten waren in de practicumweek „Projectmanagement” meer als architecten met het bouwen van een gemeentehuis bezig dan als bestuurskundigen-in-spé met beleid. De één krijgt bij het spelen van de spelletjes iedere keer een flutrolletje, de ander een hoofdrol toegewezen. Een evenwichtigere rolverdeling tussen de deelnemers is dus een vereiste tijdens de verschillende spelletjes.

Ook hoe de rol gespeeld wordt, is belangrijk voor het slagen van het practicum. De één overdrijft zijn rol, de ander loopt er de kantjes af om de week zo snel en zo gemakkelijk mogelijk af te bereiken. De één is niet meer te bereiken, omdat de persoon al naar huis is. De ander vereenzelvigd zich zo met zijn rol als bijvoorbeeld

observator dat hij niet even wil zeggen hoe laat het is, omdat een observator onzichtbaar moet zijn.

De hiërarchie die de praktijk eigen is, is in het spel niet na te bootsen. Je ziet elkaar als een stel studenten tijdens de studie, en je blijft elkaar als een stel studenten zien in de practicumweken. Wanneer de hiërarchie vervalt, valt ook het doek voor het practicum. De nagespeelde praktijk is de praktijk niet.

Organisatie

De mensen die de practicumweken organiseren hebben de neiging teveel spelen in één week te stoppen. Het gevolg hiervan is dat er te weinig tijd is om een spel goed af te ronden. Bij de practicumweek „Onderhandelen en Beslissen” waren de eerste twee dagen volgepropt met vele kleine spelletjes en de laatste drie dagen was er teveel tijd voor het laatste spel. Bij „Planning en Begroting” daarentegen was er sprake van één spel, dat door de spelleiding kunstmatig werd gerekt wanneer het spel te voorspoedig verliep en wel eens te vroeg afgelopen zou kunnen zijn. Als men toch met het fenomeen practicumweek wil doorgaan, is het beter de week op te delen in twee grote spelen, waarbij over de spelen een evenwichtige rolverdeling wordt toegepast.

De keuze van de organisatoren om een avondcollege te geven in de practicumweek „Onderhandelen en Beslissen” is een foute geweest. Er waren

maar weinigen die zich die avond konden concentreren na een energerende en zeer interessante dag, zodat het leereffect nihil was.

Veel beter is het om een in- en uitleidend college te geven. Het inleidend college geeft een introductie van de week, en geeft weer wat er van de week verwacht wordt. Het uitleidend college geeft een evaluatie van het practicum.

Er moet op gewezen worden dat de accommodatie in Leiden voor het houden van zo'n week niet al te best is. Ten eerste zijn er te weinig ruimten beschikbaar, en als er ruimten zijn, zijn deze veel te klein. Bovendien blijken de ruimten lang niet allemaal over de nodige faciliteiten te beschikken, zoals een diap projector. Het gevolg van het tekort aan ruimten is dat de deelnemers van het spel over „Gebouw 5” verspreid zitten. De communicatie is hierdoor belabberd, wat de

voortzetting van het spel niet ten goede komt.

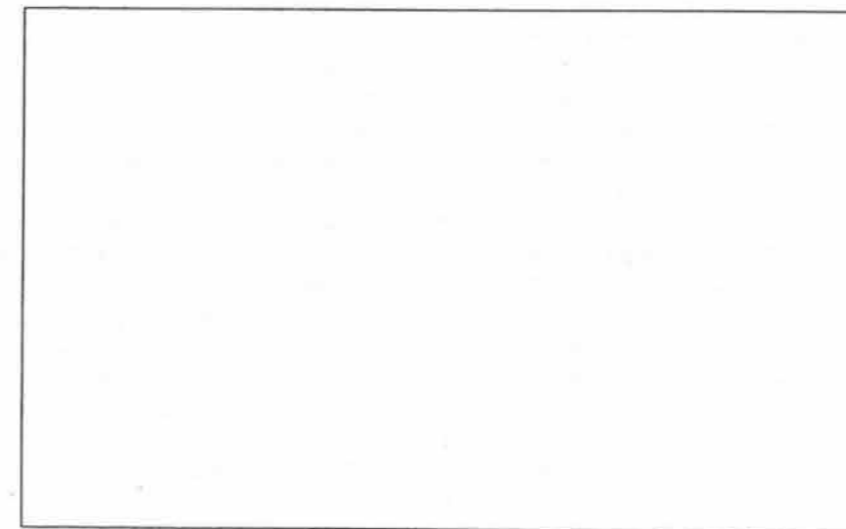
Bij gebrek aan ruimte in Leiden werd daarom „Planning en Begroting” voor Leidse studenten maar in Rotterdam gehouden. En de omstandigheden wilden nu net dat het openbaar vervoer in Rotterdam stakte, zodat je een uur eerder uit Leiden moest vertrekken om nog op tijd in Rotterdam te arriveren. Maar de organisatoren deden nog altijd het aantrekkelijke aanbod om op het Erasmuscomplex een tentje op te zetten.

Het was bovendien te gek voor woorden dat tijdens „Planning en Begroting” van de deelnemers aan het spel werd verlangd het spel toch enigzins serieus te nemen en te spelen, terwijl de docenten min of meer feest zaten te vieren met dure spijzen en dranken. Dit werkt niet bepaald stimulerend tijdens deze toch al fantastische week.

Slot

Ik stel voor de practicumweken tot het verleden te laten behoren. In plaats daarvan lijkt het mij nuttiger de studenten meer stages te laten lopen. De propaedeutische- en DI-fase moeten gebruikt worden om de nodige theoretische bagage op te doen. Tijdens de DII-fase krijgt de student theorie aangeboden gekoppeld aan twee korte stages. De student krijgt in de specialisatie-fase de mogelijkheid de opgedane kennis van een bepaald gebied, dat de student het meest interesseert, in een grote stage te toetsen.

De praktijk leer je in de praktijk en niet door een theoretische benadering van de praktijk door middel van practica. De practicumweek is en blijft misschien wel een spelletje met weinig inhoud. Maar ach, je komt vrij gemakkelijk aan je studiepunten, en die zijn nu in de „tempobeurstijden” heel waardevol. Δ



„Inhoudsvolle practicumweken”